

Versterken MKB en ondernemerschap

Facts op een rij!

Ondernemen in Overijssel
februari 2017

Sterk ondernemerschap!

Het MKB is de banenmotor van de regionale economie; het zorgt voor zestig procent van de werkgelegenheid in Overijssel. In deze tijd van toenemende concurrentie, waarin economische ontwikkelingen elkaar steeds sneller opvolgen, wil provincie Overijssel het MKB maximaal ondersteunen. Op het gebied van innovatie, internationalisering, betere aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt én op het gebied van ondernemerschap.

Sterk ondernemerschap is de basis voor innovatie, groei en een krachtige (inter)nationale concurrentiepositie. Het is goed voor de regionale economie en het levert banen op voor nu en in de toekomst. De provincie Overijssel investeert daarom in de Overijsselse MKB'er met het programma 'Versterken MKB en Ondernemerschap'.

Met diverse actielijnen binnen dit programma is er specifieke ondersteuning voor familiebedrijven, ZP'ers, sociale ondernemingen en snel groeiende bedrijven om hen te helpen met het ondernemerschap. Het programma is in overleg met de ondernemers tot stand gekomen. Ook in de uitvoering blijft er nauw contact, zodat we gezamenlijk het Overijsselse ondernemersklimaat blijven optimaliseren.

Werk in uitvoering, korte update van de stand van zaken

In juni 2016 is het programma 'Versterken MKB en ondernemerschap' door Provinciale Staten goedgekeurd en de zes actielijnen worden nu uitgevoerd. Per actielijn geven wij graag een update.

Actielijn 1: Startersondersteuning

- In samenwerking met gemeente een Overijssel-dekkende eerstelijns (fysieke) ondersteuningsstructuur voor startende bedrijven opbouwen.
- Het inrichten van een programma gebaseerd op de succesvolle ingrediënten van het IkStartSmart programma. Met daarbij expliciet aandacht voor starters die de ambitie en potentie hebben door te groeien en voor sociale ondernemingen.

Hubs

Afgelopen jaar hebben zes hubs (ondernemershuizen) in Overijssel met behulp van de subsidieregeling startende ondernemers ondersteund. Door de subsidieregeling en de diverse bijeenkomsten die door de provincie georganiseerd zijn, zijn mooie samenwerkingen ontstaan tussen de hubs en regionale partners.

Startersevents in de regio

In 2016 zijn startersevents georganiseerd. In Hengelo was een event met ruim 300 starters uit Twente en in de gemeente Rijssen-Holtten was een bijeenkomst met zeventig starters. De gemeente Steenwijkerland heeft samen met de businessclubs meerdere events georganiseerd voor startende ondernemers uit Steenwijk, Zwartewaterland, Westerveld en Staphorst. Deze gemeente lanceerde het event 'BusinessVoice'. Binnen dit concept pitchten startende ondernemers ideeën aan een publiek én een aantal coaches die omdraaien als ze bereid zijn de starter te helpen. Inmiddels is het concept van de BusinessVoice overgenomen door Deventer en

Hardenberg. Zo organiseerde Hardenberg een event waarbij zes startende en zes doorgroeiende ondernemers door twintig adviseurs/studenten geholpen werden met het aanscherpen/aanpassen van hun businessmodel. Verder onderzoeken we of de dienstverlening van de hubs ook in de buurgemeenten aangeboden kan worden. Zo gaat de hub/ondernemershuis in Deventer naar verwachting vanaf 2017 starters in Olst-Wijhe adviseren. De provincie organiseert samen met de zes hubs op 5 april 2017 een event voor alle Overijsselse gemeenten om gezamenlijk een actieplan voor startersondersteuning 2017 op te stellen.

Daarnaast gaan wij op vijf plekken in Overijssel Avondscholen ondersteunen. Dit zijn initiatieven van Qredits en ROC's om startend ondernemerschap te bevorderen.

IkStartSmart

In april 2017 bieden wij voor starters het programma IkStartSmart aan. De voorbereidingen voor de nieuwe ronde en de opzet van dit ondersteuningsprogramma zijn in volle gang.

Actielijn 2: Organisatiekracht van Overijssel

- Ondernemend Noaberschap: ondernemersverenigingen in Overijssel uitdagen om met plannen te komen om het lokale en/of regionale bedrijfsleven te versterken en actief te betrekken bij elkaars ontwikkeling.
- Ondersteunen van ZZP'ers d.m.v. netwerkvorming, contact met MKB en professionalisering.
- Bevorderen van sociaal ondernemerschap. Activiteiten op basis van resultaten van een werkconferentie.
- Het versterken van advisering aan het bredere MKB vanuit de bestaande structuren ("makel- en schakelfunctionaliteit").

Eerste regelingen open!

De eerste twee subsidieregelingen uit actielijn 2 zijn open. Ondernemers kunnen sinds oktober 2016 gebruik maken van de regelingen 'Leren van elkaar kringen voor zp'ers' en 'Ondernemend Noaberschap'.

Leren van elkaar kringen voor ZP'ers

Een ZP'er kan samen met vijf tot tien andere zelfstandige professionals werken aan het versterken van de ondernemerskwaliteiten door met elkaar kennis te ontwikkelen én te delen, binnen een 'Leren van elkaar kring'. Denk aan uitbreiding van vakkennis, netwerktrainingen of het verbeteren van commercieel en financieel inzicht. De provincie vergoedt 75% van de kosten voor de begeleiding door een professionele begeleider, tot een maximum van € 5.000,-. In 2017 kunnen ook familiebedrijven, snelle groeiers en ondernemers die sociaal willen innoveren gebruik maken van deze regeling. De eerste achttien subsidies voor deze regeling zijn inmiddels verstrekt.

Ondernemend Noaberschap

Ondernemersverenigingen en samenwerkende brancheverenigingen kunnen een bijdrage ontvangen om het ondernemerschap van hun leden te versterken. Ze kunnen een subsidie krijgen van maximaal € 20.000,- om samenwerkings- en kennisuitwisselingsactiviteiten te organiseren, die een bijdrage leveren aan de businessontwikkeling van aangesloten ondernemingen. Bijvoorbeeld meet&match sessies, uitwisselingsprogramma's of studiekringen.

De eerste tranche van deze regeling is op 1 december 2016 gesloten. Er zijn 24 aanvragen ontvangen. Eind december heeft een onafhankelijke, externe adviescommissie 'MKB en Ondernemerschap' de binnengekomen aanvragen beoordeeld. Voor deze eerste ronde zijn de vijf hoogst genoteerde plannen gehonoreerd. Vóór de zomer van 2017 volgt een tweede ronde.

Versterken ZP-netwerken en de relatie met MKB

Met een kleine (stimulerings)bijdrage dagen we ZP-netwerken en MKB-organisaties uit om de netwerkvorming en onderlinge samenwerking te versterken. Vanuit Dalfsen, Zwolle-Zuid, Raalte en Zwolle wordt deze uitdaging opgepakt en vinden er begin 2017 events plaats.

Meer Sociaal Ondernemerschap - werkconferentie

Het magazine 'Sociaal Ondernemen in Overijssel' is het bondige resultaat van de eerste werkconferentie over Sociaal Ondernemerschap in Overijssel. Tijdens de werkconferentie op 13 juni 2016 in Deventer gingen twintig ondernemers met een maatschappelijke/ sociale missie in gesprek met de provincie om met elkaar te bespreken hoe het sociaal ondernemerschap in Overijssel versterkt kan worden én welke rol de provincie hierbij zou kunnen spelen. Naar aanleiding van deze conferentie heeft de provincie Overijssel een compact actieplan over dit thema opgesteld. Ingezet wordt op vergroting van de zichtbaarheid van sociale ondernemingen (bijv. organisatie van een jaarlijkse Social

Enterprise Day Overijssel), op netwerkvorming, op markt- en competentieontwikkeling van (potentiële) sociaal ondernemers (bijv. door financiering van een pilot 'Versneller Sociaal Ondernemen Twente') en op verbeteren van de toegang tot financieringsmogelijkheden (bijvoorbeeld door participatie bij de oprichting van een landelijk Actieplatform Maatschappelijke Impact Financiering en het stimuleren van het financieringssysteem 'Social Impact Bonds'). De pilot 'versneller Sociaal Ondernemen Twente' – Twente Move2Social – gaat op 1 februari 2017 van start met een trainingsprogramma van twintig potentiële sociaal ondernemers, die in drie maanden naar een financieringstafel worden geleid.

MKB Ondernemersadviseur in actie!

Begin 2017 zijn er in Overijssel drie MKB Ondernemersadviseurs in actie. De MKB Ondernemersadviseur verbindt bedrijven, legt verbindingen met kennis(instellingen) en informeert MKB'ers over de (financierings) instrumenten die op de markt beschikbaar zijn of door overheden beschikbaar worden gesteld. Voor de regio Zwolle werkt de MKB Ondernemersadviseur vanuit Kennispoort, voor de regio Stedendriehoek vanuit Stedendriehoek Innoveert en in Twente vanuit Ondernemend Twente (samenwerking tussen verschillende ondernemingsverenigingen). De MKB Ondernemersadviseurs worden momenteel geworven.

Actielijn 3: Financiering

- We gaan verkennen op welke wijze wij het MKB aanvullend kunnen faciliteren om aan financiering te komen. Hiermee beogen wij meer ondernemers de kans te geven hun ondernemingsplannen te realiseren.
- Doorverwijzen en informeren. We gaan (financiële) organisaties informatie verstrekken over financieringsmogelijkheden om zo richting clientèle/achterban snel en goed te kunnen doorgeleiden en bestaande regelingen goed te benutten.
- Ondersteunen van initiatieven voor alternatieve vormen van financiering vanuit ondernemers. (Denk bijvoorbeeld aan het bevorderen van het opstarten van kredietunies.)

MKB Doorstart

Vanaf januari 2017 starten we het programma MKB Doorstart. MKB Doorstart is een onafhankelijke propositie voor vroegsignalering van problemen in het MKB. Door zo vroeg mogelijk te communiceren, brengt MKB Doorstart bedrijven die in de kern gezond zijn op tijd in contact met alle beschikbare instrumenten die zowel privaat als publiek voorhanden zijn. Hiermee verhoogt MKB Doorstart het bestaansrecht van bedrijven waardoor ondernemerschap en (kwetsbare) werkgelegenheid behouden blijft en soms zelfs uitgebreid wordt.

De eerste resultaten van het onderzoek naar de financieringsbehoefte en het financieringsaanbod is eind 2016 beschikbaar gekomen. Vanuit deze informatie is besloten dat er per jaar enkele financieringstafels worden gefaciliteerd (Dit zijn bijeenkomsten waar verschillende aanbieders van financiering met elkaar financieringsaanvragen bespreken en nagaan of en zo ja wie welke rol kan spelen bij het financieren van de MKB-ondernemer). Daarnaast kunnen initiatieven voor alternatieve vormen van financiering met een aantoonbare behoefte vanuit het MKB eventueel subsidie ontvangen voor de opstart. Aanvullende ondersteuning wordt in 2017 verder ontwikkeld en gestart.

Ondernemer aan het woord Wat betekent het programma voor het MKB?

'De werkelijke betrokkenheid van de provincie is voelbaar en zichtbaar door o.a. veldconsultaties en de persoonlijke benaderbaarheid van de gedeputeerde, programmamanager en zijn naaste adviseurs. De provincie wil de geluiden uit het economische werkelijk horen, snappen en vertalen naar praktisch toepasbaar MKB-beleid. Er worden stimulerende kaders geschapen voor diverse vormen van ondernemerschapstimulering, waarop (georganiseerde groepen) ondernemers concreet, zonder al te veel moeilijke, onoverzichtelijke (en dreigende) procedures, in actie kunnen komen. Het MKB-beleid daagt uit tot vernieuwing en ontwikkeling van toekomstbestendigheid van ondernemers en hun ondernemingen. Tevens is het een stimulans voor MKB-belangenverenigingen om met deze regelingen zelf lokaal meer invloed te kunnen uitoefenen op het ondernemersklimaat in hun gemeente. De provincie is aanspreekbaar en benaderbaar in het geval regelingen vragen oproepen en werkt samen met belangenverenigingen aan haar MKB-beleid. Dank voor het groeiende partnership!'. Harold Viscaal - MKB Deventer

Actielijn 4: Organisatorische Innovatie

- Bewustwording: ontwikkelen en uitvoeren van een bewustwordingsprogramma en hierbij minimaal 450 bedrijven bereiken.
- “Leren van elkaar”-kringen. Bedrijven faciliteren die met elkaar kennis willen delen en kennis willen verkrijgen rondom organisatorische innovatie.

Bewustwordingsprogramma in de maak

Bureau P2 projectmanagement gaat aan de slag met het ontwikkelen van een actieprogramma om MKB'ers bewust te maken van organisatorische innovatie. Hoe speel je als bedrijf in op de snel veranderende omgeving en ontwikkelingen? Het programma sluit aan op de acties van brancheorganisaties, ondernemingsverenigingen en andere partijen die bij hun MKB-achterban dit onderwerp onder

de aandacht willen brengen. Bureau P2 helpt hen daarbij. Daarnaast zetten we 'Ambassadeurs' in -ondernemers die al stappen hebben gezet op het gebied van organisatorische (sociale) innovatie- die het goede voorbeeld geven. Het was mooi te zien dat er bij het College van de Industriële Kring Twente van 22 november jl. voor dit onderwerp veel interesse was van het MKB. Het MKB lijkt de noodzaak van dit onderwerp te onderkennen.

Actielijn 5: Familiebedrijven

- Goed Bestuur. Project inrichten waar familiebedrijven ondersteund worden bij het (her)inrichten van de bestuursstructuur op basis van de opgedane ervaringen uit het project van het lectoraat van Windesheim. Bedoeld voor MKB-bedrijven met meer dan tien werknemers.
- Bedrijfsopvolging. Project waarin familiebedrijven ondersteund worden bij bedrijfsopvolgingsproblematiek. "Leren van elkaar"-kringen vormen een belangrijk onderdeel.
- Identificeren en ondersteunen van potentiële bedrijfsopvolgers onder studenten.
- Jonge Bedrijfsopvolgingsregeling. We gaan dertig bedrijfsopvolgers ondersteunen en stimuleren.

Familiebedrijven in Overijssel krijgen optimale ondersteuning

Provincie Overijssel, de hogescholen Windesheim en Saxion en werkgeversorganisaties VNO-NCW Midden en MKB-Midden springen gezamenlijk in de bres voor Overijsselse familiebedrijven. Op vrijdag 24 november hebben deze partijen gezamenlijk de intentieverklaring "Samen in beweging voor familiebedrijven" ondertekend, om gericht aandacht en ondersteuning aan familiebedrijven te geven.

Concreet:

- De hogescholen gaan vanuit het onderwijs (aanvullende) opleidingen aanbieden voor potentiële bedrijfsopvolgers.
- Vanuit de provincie gaan wij op basis van de bevindingen van het pilotproject van Lectoraat familiebedrijven Windesheim m.b.t. "Goed Bestuur" (toelaten van externen in het familiebestuur bijvoorbeeld in de vorm van een Raad van Advies) een project over heel Overijssel uitrollen. Begin 2017 wordt het project gestart.

- Bedrijven krijgen vanuit de provincie ondersteuning bij bedrijfsopvolging. In ieder geval in de vorm van leren van elkaar kringen waarin familiebedrijven onder begeleiding kennis kunnen delen over deze problematiek en in de vorm van de "jonge Bedrijfsopvolgingsregeling" waarin jonge bedrijfsopvolgers een premie kunnen krijgen voor een (duurzame) investering in het bedrijf. In het voorjaar worden beide regelingen van kracht.
- Voor de bewustwording van bovenstaande activiteiten worden VNO/NCW en MKB-Nederland intensief betrokken om de achterban te mobiliseren rondom deze onderwerpen.

De ondertekening van de intentieverklaring is reeds opgepakt in de pers; onder andere het FD, RTV Oost en de Stentor publiceerden uitgebreid hierover.

Actielijn 6: Snelle groeiers

- Wij gaan dertig snelle groeiers in het MKB in Overijssel identificeren en waar mogelijk faciliteren in hun verdere ontwikkeling in Overijssel. Dit programma wordt in nauwe samenwerking met de innovatieloketten uitgevoerd.

In het najaar 2016 zijn in samenwerking met de innovatieloketten, Oost NV en Wadinko de behoeftes van snel groeiende bedrijven in kaart gebracht. Deze informatie is de basis voor het programma voor snelle groeiers. Dit programma wordt begin 2017 definitief vastgesteld en daarna snel uitgerold.

Ook interessant om te weten!

Overijssel is de meest MKB-vriendelijke provincie van Nederland

Overijssel is door ondernemers verkozen tot MKB-vriendelijkste provincie van Nederland. Hans Bakker, regiomanager van MKB-Nederland, reikte tijdens het ondernemersontbijt de prijs uit aan gedeputeerde Eddy van Hijum.

Ondernemers praten mee in ondernemerspanel

Wat de ondernemer vindt, vinden wij belangrijk! Daarom vragen wij het ze. Bijvoorbeeld: hoe waarderen zij het Overijsselse ondernemersklimaat? Meer informatie hierover? Mail naar mkb@overijssel.nl.

Samen ontbijten

Informeren, netwerken en kennis uitwisselen. Samen komen heeft vele voordelen. Het ondernemersontbijt in Rijssen-Holtten op 11 november 2016 was succesvol, goed bezocht én gewaardeerd. Begin 2017 komt er een bijeenkomst met alle Overijsselse gemeenten en presenteren we aan elkaar best en worst practices in onze dienstverlening. Maar er komt bijvoorbeeld ook een sessie: 'ontmoet uw klant', waarbij medewerkers van de provincie in gesprek met de klant/ondernemer op zoek gaan naar mogelijke verbeteringen in de dienstverlening.

Week van de ondernemer

Tijdens de week van de ondernemer is het MKB-team van provincie Overijssel veel op en onderweg geweest om het programma en andere interessante regelingen onder de aandacht te brengen. Vanaf volgend jaar gaat de provincie Overijssel iedere keer tijdens de 'Week van de Ondernemer' het thema ondernemersklimaat op de kaart zetten.

Van stage naar MKB-tour

In 2017 gaat Eddy van Hijum op MKB-tour! Tijdens deze tour bezoekt hij iedere keer een gemeente én een ondernemer uit die gemeente. Het doel van de tour is om een optimaal ondernemersklimaat te creëren. Dit kan alleen succesvol zijn wanneer het tegemoet komt aan de wensen van de ondernemers en de betrokken gemeenten. Deze MKB-tour is een vervolg op de acht MKB-stages die Eddy van Hijum liep in 2015.

800 ondernemers geïnformeerd

Wat heeft Overijssel de ondernemer te bieden vanuit dit programma? Tijdens het regio Zwolle Congres kregen 800 ondernemers hier meer informatie over, met een overzichtelijke folder over 'Ondernemen in Overijssel' in de goodybag.

Meer informatie?

Voor meer informatie neem contact op met het MKB-team van de provincie Overijssel via:
mkb@overijssel.nl telefoonnummer 038 499 75 00. Website: www.overijssel.nl/economie